

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 26 oktober 2016*

”Överklagande — Konkurrens — Statligt stöd — Statligt stöd som Republiken Frankrike beviljat France Télécom — Reform av finansieringen av pensionerna för statsanställda vid France Télécom — Minskning av den motprestation som France Télécom skulle betala till staten — Beslut i vilket det fastställs att stödet på vissa villkor är förenligt med den inre marknaden — Begreppet stöd — Begreppet ekonomisk fördel — Selektiv karaktär — Påverkan på konkurrensen — Missuppfattning av de faktiska omständigheterna — Avsaknad av motivering — Ändring av skälen”

I mål C-211/15 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 6 maj 2015,

Orange, tidigare France Télécom, Paris (Frankrike), företrätt av S. Hautbourg och S. Cochard-Quesson, avocats,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företräd av B. Stromsky och L. Flynn, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna E. Regan, A. Arabadjiev (referent), C.G. Fernlund och S. Rodin,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: handläggaren V. Giacobbo-Peyronnel,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 december 2015,

och efter att den 4 februari 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

- 1 Orange har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som Europeiska unionens tribunal meddelade 26 februari 2015, Orange/kommissionen (T-385/12, ej publicerad, EU:T:2015:117) (nedan kallad den överklagade domen). Genom den domen ogillade tribunalen Oranges talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2012/540/EU av den 20 december 2011 om det statliga stöd C 25/08 (f.d. NN 23/08) i form av en reform av finansieringen av pensionerna för statsanställda vid France Télécom som Republiken Frankrike genomfört till förmån för France Télécom (EUT L 279, 2012, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Bakgrunden till tvisten

- 2 I punkterna 1–19 i den överklagade domen sammanfattas bakgrunden till tvisten enligt följande:
 - ”1 De åtgärder som detta mål gäller består i ändringar som gjordes 1996 av systemet för finansiering av pensioner till tjänstemän med statstjänstemannastatus (nedan kallade tjänstemän) vid sökanden, företaget Orange, som på den tiden hade firman France Télécom.
 - 2 Systemet som infördes 1990 då France Télécom övergick från att vara en del av den statliga förvaltningen till att bli en egen juridisk person genom loi no 90-568, du 2 juillet 1990, relative à l’organisation du service public de la poste et des télécommunications (lag nr 90-568 av den 2 juli 1990 om organisationen av den offentliga post- och telekommunikationsverksamheten) (JORF av den 8 juli 1990, s. 8069) (nedan kallad 1990 års lag), ändrades genom loi no 96-660, du 26 juillet 1996, relative à l’entreprise nationale France Télécom (lag nr 96-660 av den 26 juli 1996 om det statliga bolaget France Télécom) (JORF av den 26 juli 1996, s. 11398) (nedan kallad 1996 års lag). Det nya systemet infördes i samband med dels att France Télécom blev ett aktiebolag som börsnoterades och en allt större del av det privatiserades, dels att de marknader som företaget var verksamt på öppnades helt för konkurrens både i Frankrike och i Europeiska unionens övriga medlemsstater.
 - 3 Vad gäller ansvaret för finansieringen av de sociala avgifterna för den personal som hade tjänstemannastatus ändrades genom 1996 års lag den ersättning som France Télécom enligt artikel 30 i 1990 års lag skulle betala till staten som motprestation för statens beräkning och utbetalning av de pensioner som beviljats tjänstemännen (nedan kallat den omtvistade åtgärden).
 - 4 I 1990 års lag föreskrevs att France Télécom som motprestation för beräkningen och utbetalning av de pensioner som beviljats tjänstemännen åläggs att till staten betala det avdrag som görs på tjänstemannens lön och vars storlek fastställs i artikel L. 61 i code des pensions civiles et militaires (den franska civil- och militärpensionslagen), samt ett kompletterande bidrag som möjliggör betalning av samtliga utgifter för pensioner som beviljats eller ska beviljas tjänstemän som gått i pension från företaget.
 - 5 France Télécom bidrog också till de så kallade systemen för kompensation respektive överkompensation enligt vilka överföringar skulle göras för att garantera en balans mellan pensionssystemen för andra statstjänstemän.
 - 6 Genom 1996 års lag ändrades den i artikel 30 i 1990 års lag fastställda ersättning som skulle betalas som motprestation enligt följande. För det första ålades France Télécom att betala det avdrag som görs på tjänstemannens lön vars storlek inte hade ändrats i förhållande till 1990 års lag. För det andra förpliktades företaget att betala det ’arbetsgivarbidrag med befriande verkan’ som ersatte det tidigare arbetsgivarbidraget. Det nya bidraget grundades på en ’nivå som garanterar lika konkurrensvillkor’ genom att utjämna de obligatoriska lönebaserade sociala avgifterna och skatterna mellan France Télécom och övriga företag inom telesektorn som omfattas av de bestämmelser om

sociala förmåner som gäller i allmänhet, för de risker som är gemensamma för privatanställda och statstjänstemän. Risker som inte är gemensamma för privatanställda och statstjänstemän (exempelvis risken för arbetslöshet och försäkring mot utebliven löneutbetalning i samband med rekonstruktion eller förenklat konkursförfarande) utesluts. För det tredje påfördes France Télécom ett 'särskilt schablonbidrag' som fastställdes genom loi no 96-1181, du 31 décembre 1996, portant loi de finances pour 1997 (budgetlag nr 96-1181 av den 31 december 1996 för 1997) (JORF av den 31 december 1996, s. 19490) på 37,5 miljarder franc (motsvarande 5,71 miljarder euro). Sistnämnda bidrag inbegrep dels de årliga avsättningar (3,6 miljarder euro) som France Télécom hade gjort fram till år 1996 för att kunna möta de framtida pensionskostnader för tjänstemännen som man då kunde förutse, dels ett kompletterande belopp (2,1 miljarder euro).

- 7 Genom 1996 års lag undantogs France Télécom dessutom från tillämpningsområdet för systemen för kompensation och överkompensation.

...

- 9 I skrivelse av den 20 maj 2008 underrättade kommissionen Republiken Frankrike om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 FEUF (nedan kallat beslutet att inleda förfarandet) avseende ovanstående åtgärd. Republiken Frankrike lämnade sina synpunkter den 18 juli 2008.

...

- 12 Den 20 december 2011 antog kommissionen det [omtvistade] beslutet där det fastställdes att det aktuella stödet var förenligt med den inre marknaden på vissa villkor.
- 13 I det [omtvistade] beslutet drog kommissionen slutsatsen att den omtvistade åtgärden utgjorde ett statligt stöd i enlighet med artikel 107.1 FEUF.
- 14 Vad framför allt beträffar bedömningen av om det föreligger en ekonomisk fördel fastställde kommissionen att den omtvistade åtgärden innebar en ekonomisk fördel för France Télécom genom att en ny och tung kostnad lades på den franska staten för beräkning och utbetalning av pensioner till France Télécoms pensionerade tjänstemän samtidigt som den motprestation som France Télécom hade betalat tidigare minskades.
- 15 I detta avseende beräknade kommissionen, i skäl 105 i det omtvistade beslutet, storleken på det aktuella stödet som den årliga differensen mellan arbetsgivarbidraget med befriande verkan som France Télécom betalar enligt 1996 års lag och de avgifter företaget skulle ha betalat enligt 1990 års lag, och anförde, i skäl 113 i det [omtvistade] beslutet, att betalningen av det särskilda schablonbidraget har minskat omfattningen av det stöd som France Télécom hade fått.
- 16 Kommissionen konstaterade även att den omtvistade åtgärden var selektiv, eftersom den enbart avsåg France Télécom och att den snedvred eller hotade att snedvrida konkurrensen, eftersom den för företaget möjliggjorde ett bokslut med färre åtaganden och utgifter, vilket möjliggjorde för företaget att utöka sin verksamhet till telemarknader som gradvis öppnades för konkurrens i Frankrike och i andra medlemsstater.
- 17 Kommissionen gjorde därefter en bedömning av huruvida den omtvistade åtgärden var förenlig med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c FEUF och drog slutsatsen att den inte var förenlig med proportionalitetsprincipen, eftersom den inte innebär en utjämning av konkurrensvillkoren. Kommissionen anförde att den ersättning som France Télécom betalade till franska staten som ekonomisk motprestation inte motsvarade alla de sociala avgifter som belastade budgeten hos France Télécoms konkurrenter.

18 Kommissionen fastställde följaktligen att det för att det aktuella stödet ska uppfylla kriteriet om det gemensamma intresset enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget och anses vara förenligt med den inre marknaden krävs att arbetsgivarbidraget med befriande verkan som ska betalas av France Télécom ska beräknas och uppbäras så att det utjämnar nivåerna för alla obligatoriska lönebaserade sociala avgifter och skatter mellan France Télécom och övriga företag inom telesektorn som omfattas av de bestämmelser om sociala förmåner som gäller i allmänhet, med beaktande även av de risker som inte är gemensamma för privatanställda och tjänstemän som är anställda vid France Télécom. Bidraget ska uppbäras från France Télécom från och med det datum då det särskilda schablonbidraget, kapitaliserat enligt den diskonteringsränta som följer av tillämpningen av kommissionens meddelande om metoden för fastställande av referensräntan och diskonteringsräntan (EGT C 232, 1996, s. 10) (nedan kallat meddelandet om referensränta), är lika stort som de bidrag och avgifter som France Télécom skulle ha betalat enligt artikel 30 i 1990 års lag.

19 Artikeldelen i det [omtvistade] beslutet har följande lydelse:

”Artikel 1

Det statliga stöd som följer av minskningen av de belopp som ska betalas till staten som motprestation för beräkning och utbetalning av pensioner som beviljats enligt civil- och militärpensionslagen till tjänstemän vid France Télécom med tillämpning av ... [1996 års lag], som ändrar ... [1990 års lag], är förenligt med den inre marknaden enligt villkoren i artikel 2.

Artikel 2

Arbetsgivarbidraget med befriande verkan som ska betalas av France Télécom enligt artikel 30 c i [1990 års lag] ..., ska beräknas och uppbäras så att det utjämnar nivåerna för alla obligatoriska lönebaserade sociala avgifter och skatter mellan France Télécom och övriga företag inom telesektorn som omfattas av [de] bestämmelser om sociala förmåner [som gäller i allmänhet].

För att uppfylla detta villkor måste Republiken Frankrike senast sju månader från delgivningen av detta beslut göra följande:

- a) Ändra artikel 30 i ... [1990 års lag] samt de förordningar och andra rättsakter som antagits för tillämpningen av denna, så att underlaget för beräkning och betalning av det arbetsgivarbidrag med befriande verkan som France Télécom ska betala inte begränsas till de risker som är gemensamma för privatanställda och statstjänstemän utan även omfattar icke gemensamma risker.
- b) Från och med det datum då det särskilda bidrag som inrättats genom ... [1996 års lag], kapitaliserat enligt den diskonteringsränta som följer av tillämpningen av kommissionens tillämpliga ... [meddelande om referensränta], är lika stort som de bidrag och avgifter som France Télécom skulle ha fortsatt betala enligt artikel 30 i ... [1990 års lag] i dess ursprungliga lydelse, avkräva France Télécom ett arbetsgivarbidrag med befriande verkan som beräknas enligt de metoder som anges i led a med beaktande av både gemensamma och icke gemensamma risker för privatanställda och statstjänstemän.

...”

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

- 3 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 22 augusti 2012 väckte Orange talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

- 4 Till stöd för sin talan åberopade Orange fyra grunder. Den första grunden rörde felaktig rättstillämpning och oriktig bedömning samt ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten, eftersom kommissionen bedömde att den omtvistade åtgärden utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.
- 5 I den överklagade domen ogillade tribunalen talan i dess helhet och förpliktade Orange att ersätta rättegångskostnaderna. .

Parternas yrkanden

- 6 Orange har yrkat att domstolen ska
 - i första hand upphäva den överklagade domen och ogiltigförklara det omtvistade beslutet,
 - i andra hand, upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till tribunalen, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 7 Kommissionen har yrkat att domstolen ska
 - ogilla överklagandet, och
 - förplikta Orange att ersätta rättegångskostnaderna.

Begäran om återupptagande av det muntliga förfarandet

- 8 Efter meddelandet den 14 juli 2016 av tribunalens dom Tyskland/kommissionen (T-143/12, EU:T:2016:406) har Orange, genom handling som inkom till domstolens kansli den 26 juli 2016, begärt att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas.
- 9 Orange har till stöd för begäran gjort gällande att tribunalens slutsats i den överklagade domen att förekomsten av en selektiv ekonomisk fördel är oförenlig med den slutsats som tribunalen drog i ovan nämnda dom av den 14 juli 2016 och att de rättsliga övervägandena i den domen direkt avser bedömningen av den första och andra grunden för överklagandet.
- 10 Domstolen erinrar i detta hänseende om att enligt artikel 83 i rättegångsreglerna får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång (dom av den 22 juni 2016, DK Recycling und Roheisen/kommissionen, C-540/14 P, EU:C:2016:469, punkt 28).
- 11 Detta är inte fallet i förevarande mål. Domstolen anser sig nämligen, efter att ha hört generaladvokaten, ha tillgång till alla uppgifter den behöver för att kunna döma i målet och att prövningen i målet inte ska ske utifrån någon ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång eller utifrån ett argument som inte har behandlats inför domstolen.
- 12 Mot bakgrund av det ovanstående saknas det följaktligen skäl att återuppta den muntliga delen av förfarandet.

Prövning av överklagandet

Den första grunden: Tribunalens felaktiga rättstillämpning i samband med kvalificeringen av den omtvistade åtgärden som statligt stöd

Den första delen: Tribunalens felaktiga rättstillämpning i samband med bedömningen av huruvida det förelåg en fördel

– Parternas argument

- 13 Orange har för det första gjort gällande att tribunalens rättstillämpning i punkterna 42 och 43 i den överklagade domen var felaktig. Tribunalen fann i dessa punkter att den omtvistade åtgärdens påstått kompensatoriska beskaffenhet inte gjorde det möjligt att utesluta kvalificeringen som statligt stöd, eftersom det endast är i den mån en statlig åtgärd enligt de kriterier som domstolen fastställt i domen av den 24 juli 2003, *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg*(C-280/00, EU:C:2003:415) ska anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som tillhandahållits för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster som åtgärden i fråga inte omfattas av artikel 107.1 FEUF.
- 14 I motsats till vad tribunalen funnit har domstolen inte, i punkt 97 i domen av den 9 juni 2011, *Comitato "Venezia vuole vivere"* m.fl./kommissionen (C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, EU:C:2011:368), uteslutit att andra kompensatoriska åtgärder än dem med samband till fullgörandet av skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster inte ska anses utgöra statligt stöd.
- 15 Orange anser för det andra att tribunalens bedömning strider mot domen av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197), eftersom domstolen funnit att ett undantag från vad som gäller enligt allmänt tillämplig italiensk rätt inte omfattas av begreppet statligt stöd av det skälet att en lag som inskränker sig till att förhindra att ett företags budget belastas med en kostnad som normalt sett inte skulle ha uppstått inte ger företaget någon fördel i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.
- 16 I motsats till vad tribunalen funnit i punkterna 39–41 i den överklagade domen finns det ingen omständighet i domen av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197) som gör det möjligt att begränsa tillämpligheten av denna rättspraxis till att endast avse så kallade stödordningar med dubbla undantag, det vill säga stödordningar vilka i syfte att förhindra att mottagarens budget belastas med en kostnad som i normalfallet inte skulle ha förekommit föreskriver ett undantag som avser att väga upp för ett tidigare undantag från de regler som gäller i allmänhet.
- 17 Orange har vidare understrukit att 1990 års lag innebär att France Télécom underkastats en skyldighet som företagets konkurrenter inte behövt bära och vilken således utgjorde en onormal kostnad i den mening som avses i nämnda rättspraxis, som rättades till genom 1996 års lag.
- 18 Orange har för det tredje anfört att tribunalen i punkt 41 i den överklagade domen använt det ursprungliga system som statsanställda vid France Télécom omfattades av enligt 1990 års lag som referensram för att bedöma huruvida 1996 års lag innebar att det förelåg en fördel.
- 19 Orange har emellertid preciserat att syftet med 1996 års lag var att France Télécom, med avseende på finansieringen av pensionerna för statsanställda vid företaget, skulle omfattas av de regler som gäller i allmänhet. Med hänsyn till detta syfte var den relevanta referensramen den referensram som var tillämplig på konkurrerande företag i fråga om arbetsgivarbidrag till personalens pensioner.
- 20 Orange anser således att tribunalens rättstillämpning var felaktig när den bekräftade det val av referensram som kommissionen hade gjort.

21 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

– Domstolens bedömning

- 22 Det ska först och främst påpekas att Orange, genom de andra och tredje argumenten i den första grundens första del, vilka sammanfattats ovan i punkterna 10–15, har gjort gällande att franska staten inte beviljat företaget någon ekonomisk fördel när den antog 1996 års lag. Genom det första argument i den första delen, vilket sammanfattats ovan i punkterna 8 och 9, har Orange hävdade att även om lagen skulle ha inneburit en ekonomisk fördel var fördelen begränsad till att kompensera för den strukturella nackdel som företaget – till följd av det system som inrättats genom 1990 års lag – led i förhållande till sina konkurrenter. En sådan fördel kan inte leda till fastställandet av att statligt stöd föreligger.
- 23 Beträffande avsaknaden av ekonomisk fördel gjorde Orange gällande, vid tribunalen, att det följer av domen av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197) att en lag som inskränker sig till att förhindra att ett företags budget belastas med en kostnad som normalt sett inte skulle ha uppstått inte ger företaget någon fördel i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.
- 24 Vid tribunalen ifrågasatte Orange dessutom kommissionens val referensram för att avgöra huruvida det förelåg en ekonomisk fördel, nämligen det system som gällde för France Télécom enligt 1990 års lag och inte det system som gällde för konkurrerande företag. Enligt Orange innebar valet av referensram felaktig rättstillämpning och uppenbart oriktiga bedömningar.
- 25 Tribunalen avfärdade, i punkterna 38–41 i den överklagade domen, den argumentation som grundade sig på domen av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197). Tribunalen fann att denna rättspraxis endast är tillämplig när det är fråga om en så kallad stödordning med dubbla undantag, det vill säga en stödordning vilken i syfte att förhindra att mottagarens budget belastas med en kostnad som i normalfallet inte skulle ha förekommit föreskriver ett undantag som avser att väga upp för ett tidigare undantag från de regler som gäller i allmänhet. Tribunalen ansåg att så inte var fallet.
- 26 Denna bedömning innebär dock ingen felaktig rättstillämpning, vilket Orange har gjort gällande med sitt andra argument i denna del.
- 27 I punkterna 46–48 i dom av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197) har domstolen funnit att en nationell lagstiftning som varken ger aktieägarna i ett bolag eller bolaget självt någon fördel, eftersom den inskränker sig till att förhindra att bolagets budget belastas med en kostnad som i en normal situation inte skulle ha uppstått. Lagstiftningen innebär följaktligen endast en reglering av en särskild möjlighet och syftar inte till att minska de kostnader som bolaget normalt sett skulle ha haft.
- 28 Domstolen understryker, i likhet med vad generaladvokaten har gjort i punkt 42 i sitt förslag till avgörande, att domen av den 23 mars 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197), rörde det särskilda fallet med en nationell åtgärd som medförde att verkningarna av en ordning som avvek från vad som gällde i allmänhet neutraliserades.
- 29 I föreliggande fall konstaterade emellertid tribunalen – inom ramen för sin behörighet att bedöma de faktiska omständigheterna – i punkt 41 i den överklagade domen att pensionssystemet för statsanställda vid France Télécom var juridiskt avskilt och tydligt separerat från det system som gällde för anställda i privat sektor. Av detta drog tribunalen slutsatsen att sistnämnda system inte var det system som normalt sett gällde för statsanställda vid France Télécom, vilket innebar att 1996 års lag varken hade förhindrat att företagets budget belastades med en onormal kostnad eller genomfört en återgång till det normala systemet.

- 30 Mot denna bakgrund var tribunalens rättstillämpning inte felaktig när den i punkt 41 i den överklagade domen fann att ”det är inte möjligt att som sökanden har gjort, dra slutsatsen att den omtvistade åtgärden [avsåg] att förhindra att France Télécom ska bära en kostnad som i normalfallet inte skulle [ha belastat] företagets budget i den mening som avses i dom [av den 23 mars 2006, Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197)]”.
- 31 Det saknas följaktligen stöd för det andra argument i denna del.
- 32 Det tredje argumentet i den första delen avser valet av referensram. Domstolen påpekar att tribunalen i punkt 37 i den överklagade domen fann att 1996 års lag i princip gett upphov till en fördel för France Télécom genom att minska de socialavgifter som införts genom 1990 års lag.
- 33 Såsom domstolen för övrigt erinrat om ovan i punkt 29 konstaterade tribunalen i punkt 41 i den överklagade domen att pensionssystemet för statsanställda följer av ett system som är rättsligt avskilt och tydligt separerat från det system som gäller för anställda i privat sektor, såsom anställda hos France Télécoms konkurrenter, och att 1990 års lag inte infört någon undantagsordning, eftersom inbetalningarna avseende de statsanställdas pensioner inte tidigare omfattats av det system som gäller för pensionsinbetalningar i allmänhet.
- 34 Tribunalen avfärdade sålunda Oranges argument att kommissionen hade använt sig av en felaktig referensram för att avgöra huruvida det förelåg en ekonomisk fördel.
- 35 Orange har dock inte, genom det tredje argumentet i förevarande del, såsom det sammanfattats ovan i punkterna 18–20, bestritt bedömningen i punkt 37 i den överklagade domen, utan har lagt tribunalen till last att i samband med fastställandet av den relevanta referensramen ha underlåtit att beakta de målsättningar som franska staten eftersträvade med antagandet av 1996 års lag.
- 36 Orange har i huvudsak hävdats att 1996 års lag hade som målsättning att, med avseende på finansieringen av pensionerna för statsanställda vid France Télécom, återinföra de villkor för finansiering av pensioner som gällde i allmänhet och sålunda att försätta företaget i en situation som var identisk med dess konkurrenter. Med hänsyn till målsättningarna för 1996 års lag var således det ”typfall” som skulle användas för att avgöra huruvida lagen inneburit att en normal eller onormal kostnad avskaffats fallet med en privat aktör.
- 37 Oranges argumentation gör det inte möjligt för domstolen att kontrollera huruvida tribunalens rättstillämpning i samband med att den avlog France Télécoms invändning om kommissionens felaktiga val referensram var felaktig i andra hänseenden än beträffande underlåtenheten att beakta de målsättningar som eftersträvades av franska staten.
- 38 Det framgår emellertid av domstolens fasta rättspraxis att artikel 107.1 FEUF inte gör någon åtskillnad mellan statliga åtgärder med hänsyn till deras orsaker eller syften, utan de definieras i stället med utgångspunkt i vilka verkningar de har (dom av den 9 juni 2011, Comitato ”Venezia vuole vivere” m.fl./kommissionen, C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, EU:C:2011:368, punkt 94 och där angiven rättspraxis).
- 39 Av detta följer att det är uppenbart att det saknas stöd för det tredje argumentet i förevarande del.
- 40 Det första argumentet i den första delen rör kompensation för en strukturell nackdel. Orange stödde sig i första instans på tribunalens dom av den 16 mars 2004, Danske Busvognmænd/kommissionen (T-157/01, EU:T:2004:76), och dom av den 28 november 2008, Hotel Cipriani m.fl./kommissionen (T-254/00, T-270/00 och T-277/00, EU:T:2008:537) för att hävda att en fördel som avskaffar ytterligare kostnader vilka följer av en undantagsordning som inte konkurrerande företag omfattas av,

inte utgör statligt stöd. Enligt Orange innebär kompensationen för en strukturell nackdel att en åtgärd inte ska kvalificeras som statligt stöd i vissa specifika fall, utöver fallet med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

- 41 Tribunalen avfärdade denna argumentation i punkterna 42 och 43 i den överklagade domen. Tribunalen fann att även om det skulle anses styrkt att den kostnadslättnad som hade beviljats i föreliggande fall var kompensatorisk, innebär inte denna omständighet att åtgärden inte skulle kvalificeras som statligt stöd.
- 42 Tribunalen ansåg i detta avseende att det framgår av domstolens rättspraxis, särskilt punkterna 90–92 i dom av den 9 juni 2011, *Comitato "Venezia vuole vivere"* m.fl./kommissionen (C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, EU:C:2011:368), att det endast är i den mån en statlig åtgärd enligt kriterierna i domen av den 24 juli 2003, *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) ska anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som tillhandahållits för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster som åtgärden i fråga inte omfattas av artikel 107.1 FEUF.
- 43 Dessa bedömningar innebär, i motsats till vad Orange har gjort gällande i det första argumentet i förevarande del, inte någon felaktig rättstillämpning.
- 44 Enligt domstolens praxis är det enda fall i domstolens praxis där konstaterandet att en ekonomisk fördel beviljats inte medför att den aktuella åtgärden ska kvalificeras som statligt stöd, i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, det fallet att en statlig åtgärd enligt kriterierna i dom av den 24 juli 2003, *Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) ska anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som tillhandahållits för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster.
- 45 Tribunalen gjorde följaktligen en riktig bedömning när den ansåg att Orange i föreliggande fall inte med fog kunde grunda någon argumentation på de ovan i punkt 40 nämnda domarna från tribunalen i syfte att visa att kompensation för en strukturell nackdel innebär att en åtgärd inte ska kvalificeras som statligt stöd.
- 46 Av detta följer att det saknas stöd för det första argumentet i förevarande del.
- 47 Mot bakgrund av det anförda kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den första grundens första del.

Den andra delen: Tribunalens rättstillämpning var felaktig i samband med bedömningen av huruvida den omtvistade åtgärden var selektiv

– Parternas argument

- 48 Orange anser att tribunalens rättstillämpning i punkterna 52 och 53 i den överklagade domen var felaktig. Tribunalen fann i dessa punkter att den omtvistade åtgärden är selektiv, eftersom den endast avser Orange.
- 49 Enligt Orange är en individuell åtgärd endast selektiv om den gynnar ett specifikt företag i förhållande till andra företag som befinner sig i en jämförbar faktisk och rättslig situation. Orange har i detta avseende åberopat domen av den 29 mars 2012, *3M Italia* (C-417/10, EU:C:2012:184, punkt 40), och domen av den 16 april 2015, *Trapeza Eurobank Ergasias* (C-690/13, EU:C:2015:235, punkt 28).

- 50 En åtgärds selektivitet innebär att det sker en ojämlig fördelning av fördelar mellan företag som befinner sig en jämförbar faktisk och rättslig situation. Det kan därför inte göras någon bedömning utan att det görs en jämförelse med aktörer som befinner sig i en sådan situation.
- 51 Kommissionen fann emellertid att det inte fanns några andra företag som kunde ingå i den referensram som hade definierats av institutionen. Orange anser därför att tribunalen, med hänsyn till den omtvistade åtgärden inrättats för ett särskilt ändamål, inte kunde inskränka sig till att anta att selektivitetskriteriet var uppfyllt.
- 52 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

– Domstolens bedömning

- 53 Tribunalen konstaterade, i punkterna 52 och 53 i den överklagade domen, att 1996 års lag endast avsåg France Télécom och att den på grund av detta var selektiv. Det kriterium som består i en jämförelse mellan stödmottagaren och andra aktörer som befinner sig i en jämförbar faktisk och rättslig situation med avseende på det syfte som eftersträvas med åtgärden, har enligt tribunalen sitt ursprung i och motiveras av bedömningen av selektiviteten hos åtgärder med potentiellt sett generell tillämplighet. Kriteriet är därför inte relevant när det, såsom i förevarande fall, är fråga om att bedöma selektiviteten av en åtgärd som inrättats för ett särskilt ändamål, endast avser ett enda företag och syftar till att ändra vissa konkurrensnackdelar som är specifika för företaget.
- 54 Domstolen delar generaladvokatens bedömning, i punkterna 66–72 i dennes förslag till avgörande, att dessa bedömningar överensstämmer med domstolens praxis (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2015, kommissionen/MOL, C-15/14 P, EU:C:2015:362, punkt 60). Bedömningarna innebär inte någon felaktig rättstillämpning och det saknas följaktligen stöd för förevarande del av denna grund.

Den tredje delen: Tribunalens felaktiga rättstillämpning i samband med bedömningen av kriteriet avseende påverkan på konkurrensen

– Parternas argument

- 55 Orange har hävdatt att tribunalens rättstillämpning i punkterna 63 och 64 i den överklagade domen var felaktig och att den underlät att beakta sin motiveringsskyldighet när den i dessa punkter fann att kriteriet att konkurrensen ska påverkas är uppfyllt, eftersom de medel som frigjordes genom den omtvistade åtgärden har kunnat underlätta för Orange att utöka sin verksamhet till marknader som nyligen öppnats för konkurrens och att företaget självt hade medgett att nämnda åtgärd var nödvändig för att möjliggöra för företaget att delta i utvecklingen av konkurrensen.
- 56 Om dessa båda omständigheter enligt Orange innebar att det var möjligt att visa att den omtvistade åtgärden hade haft en positiv inverkan på konkurrensen genom att säkerställa pris- och prestationskonkurrens, räckte de emellertid inte för att tribunalen skulle finna att åtgärden kan snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen.
- 57 Om tribunalen hade gjort en fullständig kontroll av de bedömningar som kommissionen gjorde när den fann att kriteriet avseende påverkan på konkurrensen var uppfyllt, skulle den ha kunnat konstatera att förekomsten av ett sådant konkurrensbegränsande resultat inte var styrkt, eftersom endast Orange ingick i referensramen och kommissionen hade medgett att den omtvistade åtgärden räckte för att säkerställa pris- och prestationskonkurrens på en marknad som var i färd med att öppnas för konkurrens.

58 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

– Domstolens bedömning

- 59 Tribunalen avfärdade, i punkterna 63 och 64 i den överklagade domen, Oranges ovan i punkt 57 sammanfattade argumentation. Tribunalen fanns först och främst att de ekonomiska medel som frigjorts genom den omtvistade åtgärden hade kunnat gynna utvecklingen av France Télécoms verksamhet på marknader som nyligen hade öppnats för konkurrens, i Frankrike eller i andra medlemsstater.
- 60 Tribunalen konstaterade därefter att Orange självt hade medgett att den omtvistade åtgärden hade haft en betydande inverkan på konkurrensen, eftersom den var nödvändig för att möjliggöra för företaget att delta i utvecklingen av konkurrensen.
- 61 Tribunalen fann vidare att frågan huruvida den omtvistade åtgärden var nödvändig eller inte för att möjliggöra för France Télécom att komma till rätta med sitt påstådda konkurrenshandikapp inte avsåg tillämpningen av kriteriet avseende snedvridning av konkurrensen, utan snarare kriteriet avseende förekomsten av en fördel, vilket i första instans hade prövats i samband med den första grundens första del.
- 62 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 75 i sitt förslag till avgörande, redogörs det i den överklagade domen tydligt för skälen till att tribunalen fastställt kommissionens bedömning av kriteriet avseende snedvridning av konkurrensen.
- 63 Denna motivering gör det i enlighet med domstolens fasta rättspraxis möjligt för de berörda att få kännedom om vad tribunalen har lagt till grund för sitt avgörande och för domstolen att få ett tillräckligt underlag för att kunna utföra sin prövning vid ett överklagande. Det saknas därför stöd för argumentet att den överklagade domen är otillräckligt motiverad.
- 64 Enligt rättspraxis behöver kommissionen inte styrka att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen, utan endast att det kan ha en sådan inverkan (dom av den 8 september 2011, kommissionen/Nederländerna, C-279/08 P, EU:C:2011:551, punkt 131 och där angiven rättspraxis).
- 65 Den omständigheten att en bransch har avreglerats på unionsnivå kan vara kännetecknande för att stödet har faktisk eller potentiell inverkan på konkurrensen, liksom dess påverkan på handeln mellan medlemsstaterna (dom av den 30 april 2009, kommissionen/Italien och Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, punkt 53 och där angiven rättspraxis).
- 66 Med avseende på villkoret avseende en snedvridning av konkurrensen, understryker domstolen att stöd som syftar till att befria ett företag från kostnader som detta normalt borde ha burit inom ramen för den löpande driften eller dess normala verksamhet, i princip snedvrider konkurrensvillkoren (dom av den 30 april 2009, kommissionen/Italien och Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 67 Tribunalen konstaterade i punkt 61 i den överklagade domen att det framgår av skälen 114–116 i det omtvistade beslutet att 1996 års lag har möjliggjort och möjliggör för Orange att förfoga över ökade ekonomiska resurser för att bedriva verksamhet på de marknader där företaget är aktivt, att de telemarknader i Frankrike och i andra medlemsstater där Orange är aktivt gradvis har öppnats upp för konkurrens och att dessa båda omständigheter har underlättat för Orange att utveckla sin verksamhet på marknader i andra medlemsstater som nyligen öppnats för konkurrens.

- 68 Tribunalen kunde mot bakgrund av dessa konstateranden, vilka inte har bestritts av Orange, fastställa kommissionens bedömning att den omtvistade åtgärden är ägnad att snedvrída konkurrensen, utan att detta utgjorde felaktig rättstillämpning.
- 69 Mot bakgrund av det anförda saknas det stöd för den första grundens tredje del. Överklagandet kan inte vinna bifall såvitt avser den första grunden i sin helhet.

Den andra grunden: Tribunalens felaktiga rättstillämpning i samband med bedömningen av huruvida den omtvistade åtgärden var förenlig med den inre marknaden

Den första grunden: Tribunalen har i samband med bedömningen av syftet med det särskilda schablonbidraget missförstått de faktiska omständigheterna och åsidosatt motiveringskyldigheten

– Parternas argument

- 70 Orange har gjort gällande att tribunalen missuppfattade de faktiska omständigheterna och åsidosatte sin motiveringsskyldighet då den i punkterna 93 och 94 i den överklagade domen fann att ordalydelsen i artikel 30 i 1996 års lag inte utgjorde hinder mot kommissionens tolkning att det särskilda schablonbidraget inte utgjorde en socialavgift, utan eftersträvade andra mål och att kommissionen följaktligen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning då den fann att den omständigheten att det i arbetsgivarbidraget med befriande verkan inte tagits hänsyn till risker som inte är gemensamma inte kunde kompenseras genom schablonbidraget.
- 71 I motsats till vad tribunalen har funnit utgör det särskilda schablonbidraget en social avgift för Orange, eftersom det i artikel 30 i 1996 års lag föreskrivs att det ska betalas ”som motprestation för statens beräkning och utbetalning av pensionerna för sin statsanställda personal”.
- 72 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

– Domstolens bedömning

- 73 Tribunalen fann i punkterna 93 och 94 i den överklagade domen att lydelsen i 1996 års lag inte utgjorde hinder för kommissionens tolkning att det särskilda schablonbidraget inte utgjorde en socialavgift i likhet med arbetsgivarbidraget med befriande verkan, utan eftersträvade andra mål. Av detta drog tribunalen slutsatsen att kommissionen rättstillämpning inte var felaktig och att institutionen inte hade överskridit sitt utrymme för skönsmässig bedömning när den fann att den omständigheten att det i arbetsgivarbidraget med befriande verkan inte tagits hänsyn till risker som inte är gemensamma inte kunde kompenseras genom det särskilda schablonbidraget.
- 74 Denna bedömning grundade sig på konstaterandet i punkt 92 i den domen enligt vilken ”det framgår av stycke c, jämfört med stycke d, i artikel 30 i 1990 års lag att arbetsgivarbidraget med befriande verkan hade utformats för att ’utjämna sociala avgifter och andra obligatoriska avgifter’ mellan France Télécom och dess konkurrenter, medan det i samma bestämmelser inte föreskrevs något beträffande den målsättning som eftersträvades med det särskilda schablonbidraget”.
- 75 Såsom generaladvokaten har konstaterat i punkt 86 i sitt förslag till avgörande är skälen till varför tribunalen avfärdade Oranges påståenden tydligt angivna i den överklagade domen.
- 76 I enlighet med domstolens fasta rättspraxis gör motiveringen det sålunda möjligt för de berörda att få kännedom om vad tribunalen har lagt till grund för sitt avgörande och för domstolen att få ett tillräckligt underlag för att kunna utföra sin prövning vid ett överklagande. Det saknas därför stöd för argumentet att den överklagade domen är otillräckligt motiverad.

- 77 Såsom generaladvokaten har funnit i punkt 85 i sitt förslag till avgörande påverkar inte det argument som är sammanfattat ovan i punkt 62 konstaterandet i punkt 92 i den överklagade domen. Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att den påstådda missuppfattningen inte uppenbart framgår av handlingarna i målet och att Orange genom sin argumentation i själva verket vill förmå domstolen att göra en ny bedömning av de faktiska omständigheterna och bevisningen, vilket inte omfattas av dess behörighet.
- 78 Av detta följer att argumentet avseende ett missförstånd av 1996 års lag är uppenbart ogrundat.
- 79 Det finns således inte något stöd för grundens första del.

Den andra delen: Tribunalen åsidosatte motiveringsskyldigheten i samband med sin bedömning av prejudikatet "La Poste"

– Parternas argument

- 80 Orange har gjort gällande att tribunalen åsidosatte sin motiveringsskyldighet genom att i punkterna 99–101 i den överklagade domen återupprepa kommissionens bedömning utan att analysera de argument som hade anförts av Orange för att fastställa att dessa överväganden var felaktiga. Tribunalen har inte heller undersökt de andra argument som hade anförts av Orange till stöd för att kommissionen inte hade grund för att behandla reformen för pensionerna för statstjänstemän vid Orange annorlunda än reformen för pensionerna statstjänstemän vid La Poste.
- 81 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

– Domstolens bedömning

- 82 Såsom generaladvokaten har konstaterat i punkterna 90–93 i sitt förslag till avgörande, angav tribunalen överväganden i punkterna 99–101 för fullständighetens skull. Oranges argumentation i överklagandet saknar följaktligen verkan, eftersom den, även om det fanns fog för den, inte skulle kunna medföra upphävandet av den överklagade domen.
- 83 Av detta följer att det saknas stöd för den andra delen av andra grunden och att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den grunden i dess helhet.

Tredje grunden: Tribunalens rättstillämpning var felaktig i samband med bedömningen av den period under vilken stödet neutraliserades av det särskilda schablonbidraget

Parternas argument

- 84 Orange har gjort gällande att tribunalen missuppfattade de faktiska omständigheterna och ersatte kommissionens motivering med sin egen när den i punkterna 107 och 108 i den överklagade domen fann att avskaffandet av avgifterna för kompensation och överkompensation omfattades av det stöd som definieras i artikel 1 i det omtvistade beslutet, medan kommissionen, i skäl 119 i det omtvistade beslutet, enbart hade dragit slutsatsen att det omtvistade stödet bestod i att minska det arbetsgivarbidrag till staten som utgör motprestation utan att nämna avgifter för kompensation och överkompensation.

- 85 Orange har tillagt att avgifterna för kompensation och överkompensation normalt sett endast belastar pensionskassorna och inte företagen direkt. Det fanns följaktligen inget som tillät tribunalen att anse att det system som infördes genom 1990 års lag utgör normala kostnader och att 1996 års lag därför innebär att företaget befriades från kostnader som normalt sett hade belastat dess budget.
- 86 Kommissionen har bestritt Oranges argument.

Domstolens bedömning

- 87 I punkt 107 i den överklagade domen konstaterade tribunalen visserligen att ”det stämmer att det i skäl 119 i det [omtvistade] beslutet som [innehöll] slutsatser angående förekomsten av ett stöd enligt vad som avses i artikel 107.1 FEUF beklagansvärt [endast] anfördes att stödet består i minskningen av ’den motprestation som utgörs av arbetsgivarbidraget’, utan att avgifter för kompensation och överkompensation nämndes”.
- 88 I punkt 108 i den överklagade domen fann tribunalen emellertid att ”det framgår såväl av det sammanhang som det [omtvistade] beslutet ingår i som av artikel 1 i beslutet att stödet enligt kommissionen består i minskningen av den motprestation som sökanden tidigare hade betalat. Detta inbegriper med nödvändighet samtliga kostnader som bars av sökanden innan den omtvistade åtgärden trädde i kraft”.
- 89 Denna bedömning grundade sig på följande överväganden, vilka framgår av punkterna 104–106 i den överklagade domen:
- ”104 Tribunalen konstaterar i föreliggande fall att det statliga stödet i det [omtvistade] beslutet är definierat som det ’som följer av minskningen av de belopp som ska betalas till staten som motprestation för beräkning och utbetalning av pensioner som beviljats enligt civil- och militärpensionslagen till tjänstemän vid France Télécom med tillämpning av ... [1996 års lag], som ändrar ... [1990 års lag]’.
- 105 I skäl 105 i det [omtvistade] beslutet förklarade kommissionen att storleken på stödet kan räknas fram ’med hjälp av den årliga differensen mellan den motprestation som utgörs av arbetsgivarbidraget med befriande verkan som France Télécom betalar till franska staten och de avgifter företaget skulle ha betalat enligt 1990 års lag, enligt tabell 1, om den lagen inte hade ändrats, med avdrag för det särskilda schablonbidrag som betalades 1997’. Det framgår emellertid av tabell 1 i punkt 18 i det [omtvistade] beslutet att avgifterna för kompensation och överkompensation ingår i de avgifter som sökanden betalade in till staten mellan år 1991 och år 1996.
- 106 Kommissionen angav därför att avgifterna för kompensation och överkompensation ingick i beräkningen av den motprestation som betalades enligt 1990 års lag och att det statliga stödet hade definierats och beräknats som den minskning av motprestationen som hade genomförts genom 1996 års lag.”
- 90 Domstolen konstaterar att tribunalen genom detta resonemang inte har ersatt skälen i det omtvistade beslutet med sin egen motivering, utan har inskränkt sig till att tolka beslutet med utgångspunkt i dess innehåll. I motsats till vad Orange har påstått avspeglar tolkningen motstridigheterna i det beslutet, utan att missförstå dem.
- 91 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.
- 92 Av det ovan anförda följer att överklagandet ska ogillas.

Rättegångskostnader

- 93 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas.
- 94 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats.
- 95 Kommissionen har yrkat att Orange ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Orange har tappat målet ska Orange förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) Överklagandet ogillas.**
- 2) Orange ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter